

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและปัญหา

ช่วงตั้งแต่ปี 2530-2533 ธุรกิจเรียลเอสเตทเจริญเติบโตขึ้นอย่างมากมาย โดยเฉพาะปี 2532 ที่ผ่านมา ธุรกิจบ้านจัดสรรนับว่ารุ่งเรืองถึงสุดขีด โครงการบ้านจัดสรรที่อยู่อาศัยทุกระดับราคา ทุกวงการล้วนให้ความสนใจกับธุรกิจเรียลเอสเตท เนื่องจากสามารถสร้างผลกำไรได้อย่างมหาศาล จะเห็นได้ว่ามีนักจัดสรรหน้าใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาอย่างมากมายทีเดียวประกอบกับรัฐบาลสนับสนุนการลงทุนกระแสการหลั่งไหลเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศก็เพิ่มขึ้นมา อย่างมหาศาลและธุรกิจภายในประเทศทุกระดับก็มีการขยายตัวด้วย ผลที่ตามมานอกจากความต้องการด้านที่อยู่อาศัยแล้ว พื้นที่สำนักงานก็เริ่มจะขาดแคลน

แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจเรียลเอสเตทก็ต้องประสบปัญหากับมรสุมนานาประการ ไม่ว่าจะเป็นราคาที่ดินที่พุ่งสูง วัสดุก่อสร้างขาดแคลนและขึ้นราคา ปัญหาแรงงานขาดแคลน และการเขยิบอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รวมทั้งปัญหาที่ตามมาคือภาวะเงินเฟ้อ

แม้ความต้องการทั้งที่อยู่อาศัยและสำนักงานยังมีอยู่สูงมาก แต่ปัญหาการจราจรที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรง เวลาที่เสียไปบนท้องถนนระหว่างการเดินทางจากบ้านไปทำงานวันละหลายชั่วโมง ก่อความเสียหายแก่ธุรกิจ อาคารพาณิชย์เป็นการประสานแก้ปัญหาดังกล่าวให้ทั้งธุรกิจและที่พักอาศัยอยู่รวมในที่เดียวกัน **โฮมออฟฟิศ** ¹

---

¹"โฮมออฟฟิศแนวคิดใหม่เรียลเอสเตทถนนพญาไทจราจรบนท้องถนน,"

ก็เกิดขึ้นโดยการรับเอาจุดเด่นนี้และปรับปรุงจุดด้อยของอาคารพาณิชย์ กลายเป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหม่ของที่อยู่อาศัยและอาคารสำนักงาน

ในกรุงเทพมหานครปัจจุบัน มีโครงการโฮมออฟฟิศเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประมาณการจากการสำรวจของผู้วิจัยในเดือน สิงหาคม 2534 มีโครงการที่เป็นโฮมออฟฟิศจำนวน 120 โครงการ ในกรณีนี้เป็นโครงการที่เปิดดำเนินการและมีผู้เช่าอยู่อาศัยแล้วจำนวน 50 โครงการ ในจำนวน 50 โครงการ ที่เปิดดำเนินการนี้ เป็นโครงการที่ทางผู้ประกอบการ มีวัตถุประสงค์ได้จัดสร้างอาคารดังกล่าว เพื่อใช้พื้นที่ภายในอาคารเป็น โฮมออฟฟิศ อยู่เพียง 28 โครงการ และในส่วนที่เหลือจะเป็นโครงการที่ผู้อยู่อาศัย ได้ทำการตัดแปลงอาคารที่เป็นทาวน์เฮ้าส์ หรือแมนชั่น ที่จัดเตรียมพื้นที่ไว้สำหรับพักอาศัยเพียงอย่างเดียวมาเป็นอาคารโฮมออฟฟิศ ที่ใช้พื้นที่ของอาคารเป็นสำนักงานด้วย เนื่องจากทาวน์เฮ้าส์หรือแมนชั่นดังกล่าวมีรูปแบบและการจัดวางพื้นที่ของอาคารคล้ายคลึงกับโฮมออฟฟิศ โดยบริเวณที่ตั้งของโครงการทาวน์เฮ้าส์หรือแมนชั่น ที่มีการตัดแปลงมาทำเป็นโฮมออฟฟิศมากที่สุดได้แก่ โครงการที่ตั้งอยู่บริเวณถนนสุขุมวิท, สาทร, และสีลม การตัดแปลงที่อยู่อาศัยของโครงการทาวน์เฮ้าส์หรือแมนชั่น ดังกล่าวมาเป็นโฮมออฟฟิศ และโครงการโฮมออฟฟิศที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งมีจำนวนมากนั้น มีการเกิดและพัฒนาอย่างไร เป็นเรื่องที่ควรทำการศึกษา ต่อไป

รูปแบบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของโฮมออฟฟิศ มีการพัฒนารูปแบบมาจากตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ที่ใช้พื้นที่ภายในเป็นทั้งสถานที่ทำงานและที่พักอาศัยในอาคารเดียวกัน โดยที่ผ่านมามีปัญหา ของตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่จะถูกตัดแปลงอาคาร ต่อเติมอาคารอย่างอิสระโดยมิได้คำนึงถึงเรื่องการรับน้ำหนักของโครงสร้าง และการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารที่ตีพอ 2 ผลที่

---

2 เพ็ญศรี ฉันทรวรางค์ , "แนวทางการเปลี่ยนแปลงของตึกแถวในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528), หน้า 61-63

เกิดขึ้นจึงก่อให้เกิดปัญหาติดตามาทั้งแก่ผู้เช่าอาคาร และสังคมโดยรวม อีกทั้งปัญหาในด้านการจราจร ที่จอดรถ การจัดการอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยในอาคารไม่ดีพอ

ในส่วนของโฮมออฟฟิศ แม้ว่าจะมีการพัฒนารูปแบบ และปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องของตึกแถวบางอย่างจนกลายมาเป็นโฮมออฟฟิศแล้วก็ตาม แต่ในขณะที่ยังมีปัญหาบางอย่างที่เกิดจากการมีสถานที่ทำงานและที่อยู่อาศัยในที่เดียวกัน กลับถูกมองข้ามไป เช่น ปัญหาการจราจร, ปัญหาสภาพความจำเจ และเบื่อหน่าย, การรบกวนกันระหว่างที่พักอาศัยและการทำงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจจะไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นในตึกแถว หรืออาคารพาณิชย์ เนื่องจากสภาพความเคยชิน ของผู้อยู่อาศัยที่ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน³ มีอาชีพค้าขายและนิยมที่จะมีที่อยู่อาศัยเป็นตึกแถวอยู่แล้ว แต่ในขณะที่ยัง "กลุ่มผู้อยู่อาศัยในโฮมออฟฟิศนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกลุ่มนักธุรกิจที่เพิ่งจะมีกิจการและต้องการสถานที่ทำสำนักงาน รวมทั้งมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นพวกวิชาชีพ เช่นแพทย์ หนายความ วิศวกร-สถาปนิก และกลุ่มอิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต"⁴ กลุ่มผู้อยู่อาศัยเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ต้องการสมาธิในการทำงาน ความเงียบสงบในการพักผ่อน ทั้งนี้เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงานของตนเองออกมาให้ดี

ปัญหาและข้อดีของโฮมออฟฟิศดังที่กล่าวข้างต้นนั้น ในสภาพความเป็นจริง อาจจะมีมากหรือน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ หรือไม่ก็ตาม การค้นหาคำตอบเพื่อให้ได้ความจริง จึงเป็นสิ่งที่ควรจะศึกษาวิจัยต่อไป

---

³ วีระ สัจกุล , "วิวัฒนาการอาคารพาณิชย์ในเมืองไทย," วารสารวิชาการประจำปีการศึกษา 2526 (2526) : 117-124

⁴ "โฮมออฟฟิศแนวคิดใหม่เรียลเอสเตตคนหนีจากรบหน้องถนน," ประชาชาติธุรกิจ (วันที่ 31 มกราคม 2532-วันที่ 3 มกราคม 2533): หน้า 28

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาของโฮมออฟฟิศ ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัญหาที่น่าสนใจในการศึกษาและวิจัย เพื่อค้นหาแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง โฮมออฟฟิศ ให้ถูกต้องเหมาะสม และมีความสมบูรณ์ เพื่อที่จะใช้เป็นที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานของผู้อยู่อาศัยในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพ และปัญหาของโฮมออฟฟิศ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกซื้อโฮมออฟฟิศ
3. เพื่อศึกษากฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโฮมออฟฟิศ
4. เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางการตลาดที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนของโฮมออฟฟิศ
5. เพื่อเสนอทางเลือก เพื่อการพัฒนารูปแบบของโฮมออฟฟิศ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยจะเลือกตัวอย่างโครงการที่เป็นโฮมออฟฟิศ ทั้งที่มีลักษณะเป็นทาวน์เฮ้าส์ หรือบ้านเดี่ยว ที่มีวัตถุประสงค์จัดสร้างเพื่อเป็นโฮมออฟฟิศโดยตรง หรือเป็นการดัดแปลงทาวน์เฮ้าส์หรือแมนชั่น เป็นโฮมออฟฟิศ ที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมีจำนวนหน่วยของโฮมออฟฟิศไม่น้อยกว่าโครงการละ 10 หน่วย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ในด้านต่างๆ มีดังนี้

1. ทราบสภาพทางกายภาพ และปัญหาของโฮมออฟฟิศ
2. ทราบถึงปัจจัยในการเลือกซื้อโฮมออฟฟิศ
3. ทราบถึงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโฮมออฟฟิศ

4. ทราบถึงความ เป็นไปได้ทางการตลาดที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนของโฮมออฟฟิต
5. ทราบถึงแนวทางเลือก เพื่อการพัฒนารูปแบบของโฮมออฟฟิต

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้แบ่งขั้นตอนของการศึกษาวิจัย ออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ดังนี้

1. การสำรวจและศึกษาเบื้องต้น
2. การวางแผนดำเนินงานวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสรุปผลการศึกษา

จากขั้นตอนการศึกษาวิจัย 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้ คือ

1. การสำรวจและศึกษาเบื้องต้น

1.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นภาคเอกสาร โดยการศึกษาจากรายงานการวิจัย และ เอกสารซึ่งมีเนื้อหาสาระ เกี่ยวข้องกับโฮมออฟฟิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาในขั้นต่อไป

1.2 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จากภาคสนามโดยการออกสำรวจสภาพทั่วไป ของโฮมออฟฟิตในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการบันทึกลักษณะทางกายภาพ และการใช้อาคาร

2. การวางแผนดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 2.1 การวางแผนในการจัดทำแบบสอบถาม
- 2.2 การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.3 การทดสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวางแผนในการจัดทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งการสำรวจ สำหรับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
กับโหม่อฟพิต เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. เจ้าของอาคาร
2. ผู้ประกอบการธุรกิจสังหาริมทรัพย์ ที่ประกอบ
การเกี่ยวข้องกับโหม่อฟพิต
3. นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับโหม่อฟพิต
4. สถาบันการเงิน

2.1.1 กลุ่มเจ้าของอาคาร

คำถามในแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ
แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

- การแบ่งพื้นที่ และการใช้ประโยชน์อาคาร
- ความเหมาะสมในการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ

- ข้อดีและปัญหาของการใช้โหม่อฟพิต
- สาเหตุ และปัจจัยในการเลือกใช้
- ภูมิหลังของเจ้าของอาคาร

2.1.2 ผู้ประกอบการธุรกิจสังหาริมทรัพย์

ที่ประกอบการเกี่ยวข้องกับโหม่อฟพิต

คำถามในแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ
แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

- รูปแบบ, ขนาด, สัดส่วน และการใช้พื้นที่ ที่เหมาะสม
ของโหม่อฟพิต

- ความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- ข้อดี และปัญหาของโหม่อฟพิตที่มีผลต่อการจูงใจผู้ซื้อ
อาคาร

- นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโหม่อฟพิต

- แนวโน้มความต้องการใช้โสมออฟฟิศ ในอนาคต

2.1.3 นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับโสมออฟฟิศ คำถามในแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ

แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

- รูปแบบ, ขนาด, สัดส่วน และการใช้พื้นที่ ที่เหมาะสมของโสมออฟฟิศ
- ความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- ข้อดี และปัญหาของโสมออฟฟิศที่มีผลต่อผู้ใช้อาคารและส่วนรวม
- นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโสมออฟฟิศ
- แนวโน้มปริมาณโสมออฟฟิศ ในอนาคต

2.1.4 สถาบันการเงิน

คำถามในแบบสอบถามที่ทำการสำรวจ

แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อหลัก ดังนี้

- ข้อพิจารณาในการให้สินเชื่อทุกประเภท เพื่อโสมออฟฟิศ
- ข้อดี และปัญหาของการให้สินเชื่อเพื่ออาคารโสมออฟฟิศ
- แนวโน้มปริมาณโสมออฟฟิศ ในอนาคต

2.2 การจัดการเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

แบบสังเกต แบบสอบถาม เทปบันทึก กล้องถ่ายภาพ และแผนที่สำรวจอาคาร

2.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัยส่วนใหญ่ เป็นเครื่องมือสำเร็จรูปที่ผลิตได้มาตรฐาน ยกเว้นแบบสอบถาม ซึ่งต้องการรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นสาระมาก โดยการทดสอบเพื่อจัดทำแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงสูง จากการทดลองเพื่อตอบแบบสอบถามแล้วนำผลที่ได้มาแก้ไข และปรับปรุงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการรวบรวมข้อมูลทางภาคสนาม จะทำการเก็บข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางกายภาพของอาคาร ลงในแบบ

สังเกตดู พร้อมทั้งถ่ายภาพและเขียนผังอาคารประกอบการสำรวจ และในการ แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ใช้อาคาร จะทำการสำรวจ และรอรับแบบสอบถามคืน ในทันที ในส่วนของนักวิชาการ, ผู้ประกอบการ และสถาบันการเงิน จะทิ้งแบบ สอบถามไว้ให้ตอบ และจะนัดเวลาเพื่อขอรับแบบสอบถาม พร้อมสัมภาษณ์เพิ่มเติม อีกครั้งหนึ่ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติช่วยประมวลผลข้อมูล

5. การสรุปผลการศึกษา เป็นการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จาก การศึกษา และนำค่าทางสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล มาเรียบเรียงความ

สัมพันธ์เป็นเนื้อหาสาระเดียวกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย และจัดทำข้อเสนอแนะที่ได้ จากการศึกษาออกมาในบทสรุปของรายงาน

1.6 ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดในด้านข้อมูล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโฮมออฟฟิศใน กรุงเทพมหานคร อาจจะไม่ครบถ้วนเพราะขาดหน่วยงานที่ทำการสำรวจ และ เก็บ รวบรวมข้อมูลของอาคารประเภทนี้โดยตรง ดังนั้นในการศึกษาจึงใช้การรวบรวม ข้อมูลจากการประกาศ โฆษณาของโครงการต่างๆ ประกอบกับการเก็บรวบรวม จากการศึกษาภาคสนามจริง

1.7 คำจำกัดความ

อาคารที่พักอาศัย : หมายความว่า ตึก บ้าน โรงเรือน แพ ซึ่งโดยปกติ บุคคลอาศัยอยู่ทั้งกลางวัน และกลางคืน

- คิกแถว** : หมายความว่า อาคารที่พักอาศัย หรืออาคารพาณิชย์ ซึ่งปลูกสร้างติดต่อกันเป็นแถว เกินสองห้อง และประกอบด้วยวัสดุทนไฟ เป็นส่วนใหญ่
- อาคารพาณิชย์** : หมายความว่า อาคารที่ใช้ประโยชน์แห่งการค้า หรือโรงงาน ที่ใช้เครื่องจักรซึ่งเทียบได้ไม่เกิน 5 แรงม้า หรืออาคารที่ก่อสร้างห่างแนวทางสาธารณะ หรือแนวทางซึ่งมีสภาพเป็นสาธารณะ ไม่เกิน 20 เมตร ซึ่งอาจใช้เป็นอาคาร เพื่อประโยชน์แห่งการค้าได้
- อาคารสำนักงาน** : หมายความว่า อาคารสำหรับใช้เป็นสำนักงาน หรือทำการค้าได้แก่ อาคารที่มีพื้นที่ ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- อาคารแบบผสม** : หมายถึงอาคารที่มีวัตถุประสงค์การใช้งาน ตั้งแต่ สอง กิจกรรมขึ้นไป รวมอยู่ในอาคารเดียวกัน
- บ้านกึ่งสำนักงาน** : เป็นอาคารแบบผสมที่มีการประสานประโยชน์ ประกอบด้วย กิจกรรม ระหว่างอาคารที่พักอาศัย ร่วมกับอาคารพาณิชย์ และ/หรือ อาคารสำนักงาน กล่าวคือ การใช้ประโยชน์อาคารมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้พื้นที่ เพื่อเป็นสำนักงาน ประกอบกับใช้ประโยชน์เพื่ออยู่อาศัยร่วมกัน
- โฮมออฟฟิศ** : หมายถึงอาคารแบบผสมที่มีการประสานประโยชน์ประกอบด้วย กิจกรรม ระหว่างอาคารที่พักอาศัย ร่วมกับอาคารพาณิชย์ และ/หรือ อาคารสำนักงาน กล่าวคือ การใช้ประโยชน์อาคารมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้พื้นที่ เพื่อเป็นสำนักงาน ประกอบกับใช้ประโยชน์เพื่ออยู่อาศัยร่วมกัน หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า โฮมออฟฟิศเป็นอาคารประเภทเดียวกับ บ้านกึ่งสำนักงาน แต่เนื่องจากในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีการใช้คำว่าโฮมออฟฟิศที่หมายถึงอาคารลักษณะดังกล่าว แพร่หลายมากกว่า